

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

Varianta 2

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I. TÉTEL

(30 punct)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt, majd válaszoljon a kérdésekre 3–4 mondatban!

Tóth Árpád: Arany tó az égen

Örülni, örülni de jó volna
Lemenő nap aranytavának,
Mely szétömölt amott a lombok
Mögött az égen, s jobbra-balra
Ringatják fejüket a vén fák,
Beleegyező mozdulattal,
Bölcsen, halkán, hogy jól van, jól van,
Lemegy a nap, és így kell lenni,
Elhúnyni, elmerülni szépen,
Lemenő nap arany tavában
Elsüllyedni fekete csendben.
Ó, élet, élet... ülök itt a
Hegyoldali, új játszótéren,
A kisleányom karikázik,
Csattog a bot vígan és fürgén
Egy új, kis akaratos élet
Bátor s tudatlan ritmusára.
Szólnék utána, nem tudom mit:
Becéző szót, korholó intést?
Már ott nyargal az új játszótér
Távol sarkán, már nem is látom,
S vad érzés üt meg: látom-e újra?
Bús érzés üt meg: vagyok én még?
Elmúlt az arany tó az égről,
És egyszerre nagyon sötét lett.

1928

Forrás: Tóth Árpád összegyűjtött versei és versfordításai, Osiris Kiadó, Budapest, 2006, 259p.

- a. Milyen viszony figyelhető meg a cím és szövegegész között? **5 pont**
- b. Mi jellemző a vershelyzetre, versbeszédre? **5 pont**
- c. Melyek a költemény szerkezetének jellegzetességei? **5 pont**
- d. Milyen poétikai eszközök által fejezi ki érzelmeit a lírai én? Értelmezze ezeket a szöveg kontextusában! **5 pont**
- e. Melyek a vers impresszionista jellegzetességei? **5 pont**
Helyes fogalomhasználat, nyelvi igényesség, helyesírás **5 pont**
- Megjegyzés:** A válaszadásban a sorrend betartása nem kötelező.

II. TÉTEL

(30 punct)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszoljon a kérdésekre!

Ballagási fotók és kártyák elévülhetetlen idézetgyűjteményes forrása Antoine de Saint-Exupéry legismertebb regénye, A kis herceg. A franciaországi Lyonban 1900-ban született szerző műve csak posztumusz jelent meg Franciaországban a Gallimard kiadásában 1946. április 6-án. A 75 éves évforduló alkalmából egy hivatalos, jubileumi bélyeg kiadásával ünneplik a leghíresebb francia nyelven íródott könyvet, amely megannyi ember szívét érintette meg az évtizedek során. A kis herceg már három évvel korábban, 1943 áprilisában jelent meg először az Amerikai Egyesült Államokban angolul és franciául. Franciaországban azért csak a második világháborút követően jelent meg, mert korábban a Vichy-rezsim tiltotta a mű megjelenését. Minden idők egyik legnépszerűbb könyvét egy gyűjtőoldal szerint 454 nyelvre és dialektusra fordították le, a Könyves Magazin szerint pedig létezik braille, latin, arameus és otomi indián változatban is. Magyar fordítása 1957-ben jelent meg. A világ 50 legolvasottabb könyvének egyike, amiből világszerte százmillió nagyságrendű példányt adtak el. Készült belőle opera, táncjáték, színházi és filmfeldolgozás is.

Nemcsak a meseregény pilótája (aki a kis herceggel találkozik), hanem maga Exupéry is repülőgép-balesetet szenvedett az 1935-ben megrendezett Párizs-Saigon repülőversenyen, melyet az író – a 150 000 frankos fődíj megszerzésének reményében – André Prévot navigátor segítségével próbált teljesíteni. Társával négy napon át vándorolt a Szaharában, ahol végül egy beduin mentette meg a kiszáradt és hallucináló pilótát és navigátorát.

A műalkotásban a kis herceg „bolygóközi” utazása során meglátogatja több ikonikus szereplő bolygóját, amelyek olyan embertípusokat jelenítenek meg, amelyeket háromnegyed évszázaddal később is felismerünk társadalmunkban. Ezeket az alakokat könnyedén felismerjük magunk körül, többnyire másokban. Azonban ezen ikonikus szereplők nemcsak az általuk megtestesített típusok miatt bírnak relevanciával ma is, hanem azért is, mert ezek a személyek mind önálló bolygón élnek, amivel a mai társadalom egy húsbavágó jellemzőjét ragadják meg. A közösségi oldalak személyre szabott hírfolyamainak özönében, amelyre rázúdul korunk álhírtengere is, az egyes ember saját visszhangkamrájába és szűrőbuborékába kerül, amit képletesen ragadhat meg a külön bolygókon élő emberek képe. A külön tudás- és hiedelemrendszerrel rendelkező egyénekre széttagozódott társadalom emiatt egyre nehezebben találja meg a közös szót, egyre nehezebben érti meg egyik a másikat. Ebben a szétfejlődő világban mégis megtalálhatjuk a közös hangot egymással, amit a könyv már-már elcsépelet mondata fejez ki legtömörebben: „Jól csak a szívével lát az ember. Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan.”

(A maszol.ro és rubikon.hu cikkei alapján)

1. A következő táblázat a szövegben említett szerzővel és művével kapcsolatos információkat tartalmazza. Társítsa az évszámokat a hozzájuk tartozó eseményekkel! Írja át a vizsgalpra a helyes társításokat!

Évszámok:	Események
1943	Jubileumi bélyeget adtak ki.
1946	Először jelent meg <i>A kis herceg</i> .
2021	Először jelent meg Franciaországban <i>A kis herceg</i> .
1900	Antoine de Saint-Exupéry és társa, André Prévot repülőgép-balesetet szenvedett a Szaharában.
1935	Ekkor született Antoine de Saint-Exupéry.

5 pont

2. Indokolja a szöveg alapján „*A kis herceg* »a mai társadalom húsbavágó jellemzőjét ragadja meg«.” kijelentést! 5 pont
3. Írjon öt olyan nyelvet, amelyre a szöveg szerint lefordították *A kis herceget*! 5 pont
4. Érveljen 10–15 mondatban a következő kijelentés mellett/ellen!

„A közösségi oldalak személyre szabott hírfolyamainak özönében, amelyre rázúdul korunk álhírtengere is, az egyes ember saját visszhangkamrájába és szűrőbuborékába kerül.”

10 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás

5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

III. TÉTEL

(30 pont)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben **A szülő–gyermek viszony az epikában** címmel egy ön által választott magyar szépirodalmi mű (pl. **Kosztolányi Dezső: A kulcs, Mikszáth Kálmán: Az a fekete folt, Kosztolányi Dezső: Pacsirta** vagy más olvasott mű) alapján! Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg figyelembe véve az alábbi feladatsorban javasolt értelmezési szempontokat, de kiegészítheti ezeket más szempontokkal is!

- a. a választott alkotás műfaji sajátosságai **5 pont**
- b. a választott mű stílusjegyei **5 pont**
- c. a szülő–gyermek viszony bemutatása **5 pont**
- d. a szereplők jellemábrázolása **5 pont**

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása.

10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.